

Woensdag, 17 februari 2010

Boodschap van de bisschop bij het begin van de Vasten

In het Nederlands bestaat het werkwoord “ontpellen”. Letterlijk betekent het: van de pel ontdoen. Je doet het in de keuken: aardappelen pellen, of uien of tomaten. De pel moet weg voor je groeten en vruchten kan koken of eten. De pel moet ook weg om bij de echte smaak, het echte parfum te komen. Vruchten hebben hun pel wel nodig om te groeien en te rijpen. Een pel dient immers als beveiliging, beschutting en bescherming. Eenmaal rijp, mag en moet de pel er echter af. Dan pas kan een vrucht zich van zijn zachtste en smakelijkste kant laten kennen. Dan pas kan een vrucht op tafel komen: de mooiste plaats voor een vrucht om zijn leven te voltooien!

Ik hoorde het werkwoord “ontpellen” op de radio, net toen ik deze boodschap voor de vastentijd wou schrijven. Spontaan dacht ik: daarover gaat het in de vastentijd, over “ontpellen”! Elk jaar krijgen we veertig dagen om nodeloze pellen los te laten en de echte smaak van ons leven naar boven te laten komen. Zeker: om te groeien hebben wij een pel nodig. We hebben beschutting nodig rond onze projecten, ons beroep, onze levensvisie, onze relaties, onze levensstijl, zelfs rond onze voorstelling van God en godsdienst. Die bescherming is nuttig, alleen kan ze een gesloten pakje worden. Ze kan de echte mens gevangen houden, die ik geroepen ben te zijn.

De vastentijd roept ons op om solidair te zijn, om mee te doen met Broederlijk Delen. De actie staat dit jaar gericht op Bolivia en de noden van de bevolking in de Andeshoogvlakte. We blijven ook solidair met Haïti na de aardbeving. Onze bijdrage is levensnoodzakelijk voor hen. Ze is bovendien een vorm van loslaten en “ontpellen”: iets weggeven om dichterbij te komen bij de echte mens in ons, die meevoelend en mild kan zijn.

Maar er is nog meer. De vasten is een christelijke tijd. Het is een tijd van groeien in christelijk geloof en christelijk leven. Dat gaat niet zonder “ontpellen”. Groeien in geloof is een moeilijk en levenslang proces van loslaten en prijsgeven. Niet de vrucht, maar de pel. Het beeld loslaten dat we van onszelf gemaakt hebben, om weer te luisteren naar de diepere stem in ons. Het beeld loslaten dat we van God gemaakt hebben of dat de publieke opinie van God gemaakt heeft, om ons weer te laten aanspreken door de echte God van de Bijbel en de liturgie. Het beeld loslaten dat we van de kerk gemaakt hebben, om opnieuw aansluiting te vinden met de gemeenschap van gewone gelovigen, waartoe ook ik behoor. Zonder dat loslaten, is geen groei in christelijk leven mogelijk. Daarom spreekt de bijbel zo vaak over de woestijn als plaats van innerlijke groei.

Soms kunnen we zelf iets loslaten, omdat we ervoor kiezen. Hoewel: meestal verplicht het leven ons om los te laten. We worden zwak of ziek, een onderneming of plan mislukt, we verliezen een vriend of partner, kinderen gaan hun eigen weg, we nemen een verkeerde beslissing. Wat hebben we dan verloren? Zeker iets kostbaars, maar misschien niet het belangrijkste. Dichterbij komen bij onszelf en bij God gaat niet zonder dat soort verdriet, verlies of kruisiging.

Zo was trouwens de ervaring van Jezus. Reeds bij het begin van zijn openbaar optreden moest hij de woestijn in. Daar viel elk verlangen naar macht, bezit of zelfverheerlijking aan duigen. Dat proces van verlies zou zijn eindigen op het kruis. Jezus had niets meer om zich heen: geen beschermers, geen verweer, geen aanzien, geen kleren. Naakt hing hij aan het kruis: ontdaan van elke bescherming of beschutting. Als een vrucht die helemaal gepeld is. Nergens is de zachte, kwetsbare binnenkant van Jezus zo nabij, als op het kruis. Nu komt de echte smaak van Gods liefde helemaal vrij. Nu kan de vrucht van Jezus' leven op tafel komen: op de tafel van de Eucharistie. Door de ontleding van het kruis kon Jezus voor ons worden tot "voedsel van eeuwig leven". Dat is de weg van het Evangelie, de weg waarlangs we ons in de vasten door Jezus laten voorgaan.

+ Johan Bonny
Bisschop van Antwerpen